

PÕHJA-EESTI PUHKEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Külastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad külastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Külastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

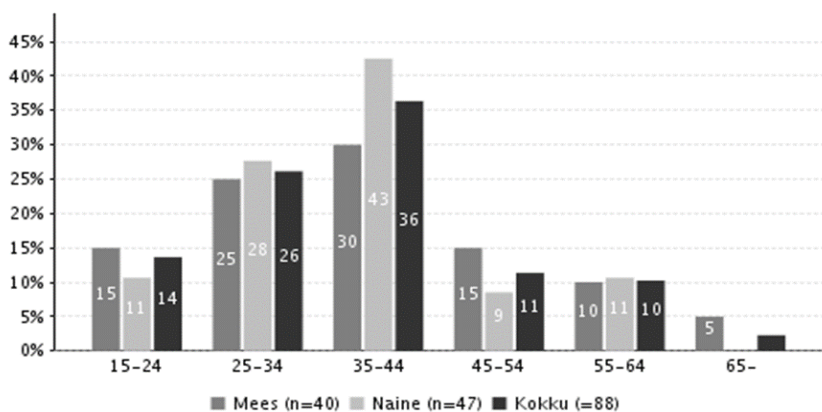
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati külastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Põhja-Eesti puhkeala külastajauuringu käigus koguti 132 ankeeti.

Tulemused

Põhja-Eesti puhkeala küllastajatest oli küllastajauuringu andmetel 54% naissoost ja 46% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 47%, keskeriharidusega 15%, keskkharidusega 34% ja põhiharidusega 4% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Puhkeala küllastajatest 93% elab Eestis. Lisaks oli küllastajaid ka Saksamaalt (3%), Soomest ja Lätist (2%). Suurim küllastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (39%), Rakvere linn (15%), Tapa vald (7%), Tartu linn ja Kadrina vald (5%), Rakvere vald (4%), Jõhvi vald (3%), Tori vald, Sõmeru vald, Haljala vald ja Kuusalu vald (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Puhkeala küllastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (70%), üksinda (22%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (8%). Igas teises seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

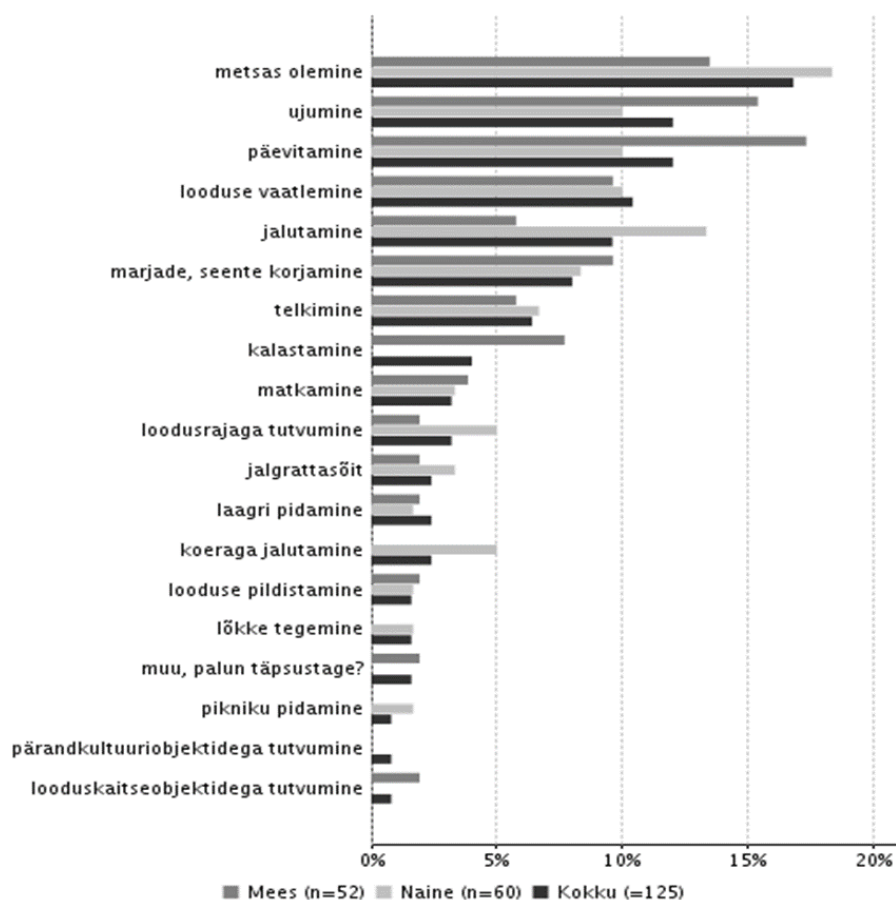
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	70	69
teised sugulased	2	2
sõbrad	21	21
töökaaslased	4	4
klass (Laste/õpilasgrupp)	2	2
lasteaiarühm	1	1
organiseeritud tegevusi pakuva ettevõtte kliendid (Turismigrupp)	1	1
teised, kes?	1	1
Kokku	102	100

Põhja-Eesti puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 75%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 20%-le ja planeerimata sihtkoht 6%-le vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, metsas olemine, looduse vaatlemine, ujumine, päevitamine, matkamine, lõkke tegemine, marjade, seente korjamine, järgnesid loodusrajaga tutvumine, pikniku pidamine, looduse pildistamine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad metsas olemist, ujumist, päevitamist, looduse vaatlemist, jalutamist, marjade, seente korjamist, telkimist, kalastamist, matkamist (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

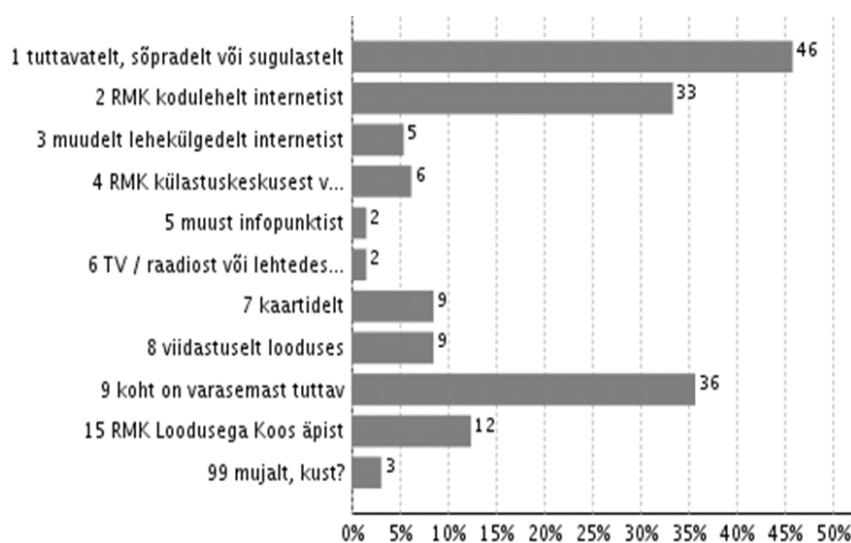
Põhja-Eesti puhkeala kõige enam külastatavad objektid olid Viitna parkla (46% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Viitna loodusõpperada (36%), Kaberneeme lõkkekohad (26%), Kaberneeme parkla (24%), Neeruti loodusrada (12%), millele järgnevad teised objektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 1,67 objekti.

Põhja-Eesti puhkeala külastusest 60% tehakse suvel (juuni-august), 18% kevadel (aprill-mai), 15% sügisel (september-november) ja 7% talvel (detsember-märts).

Päevaseid küllastajaid oli 69% kõigist küllastajatest ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 3,5tundi. Ööbijaid oli 31% ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 1,7 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 49% veetis alal ühe öö, 32% kaks ööd ja 20% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti. Esimest korda Põhja-Eesti puhkealal viibijaid oli 33% küllastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (87% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (83%), millele järgnevad sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (6%), jalgratas (5%), jalgsi ja mootorratas (2%) ja tellitud buss või liinibuss (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

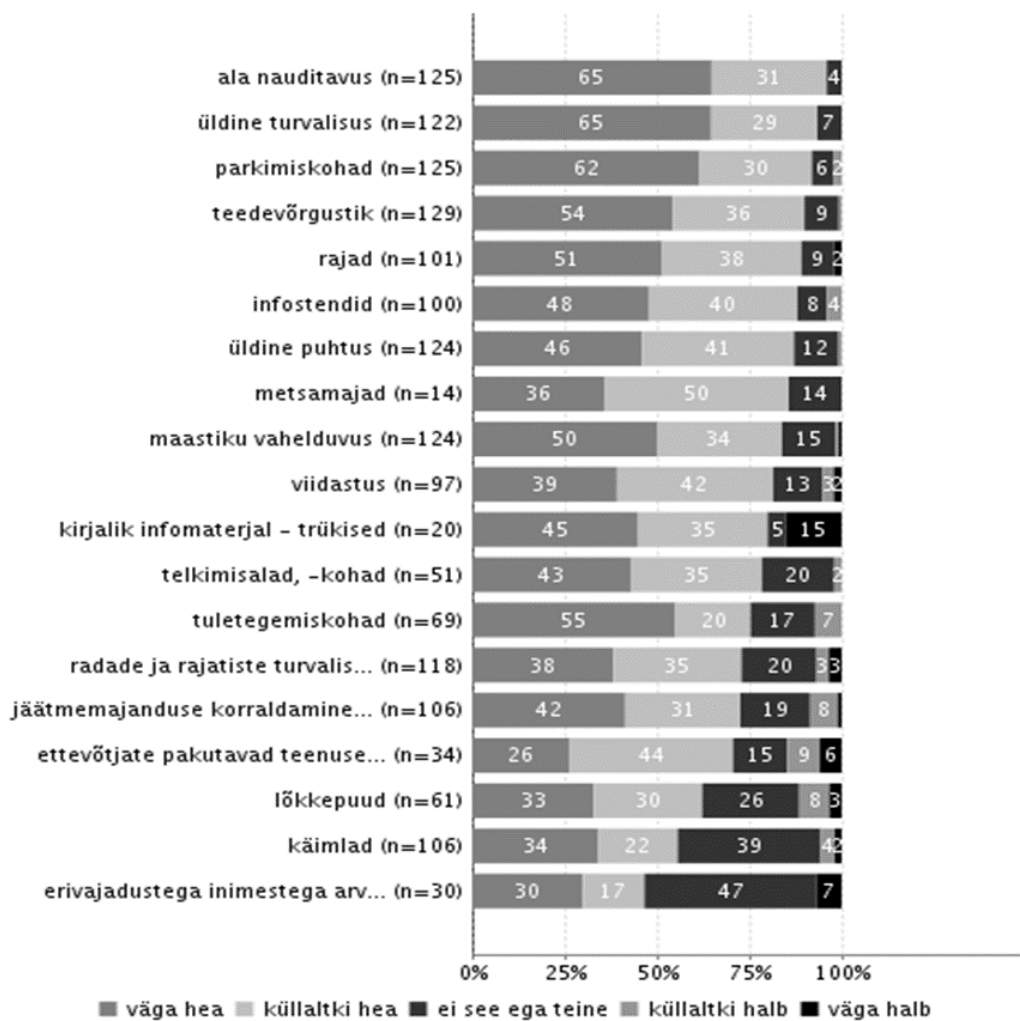

Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha puhkealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 42% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Küllastajad kulutasid keskmiselt 53,75 eurot külastuskorra kohta (mediaan 35,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest, seejärel ostudele bensiinjaamades, kohvikutes ja restoranides ning majutusele.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid stressi maandamine, mürast ja saastest eemal viibimine, meeldivad varasemad kogemused, looduse tunnetamine, meelerahu, ilusad maastikud, viibimine koos oma seltskonnaga, omaette olemine, olla perega jne.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid puhkeala küllastajad parkimiskohtade, teedevõrgustiku, radade, infostendide, metsamajade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad erivajadusega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

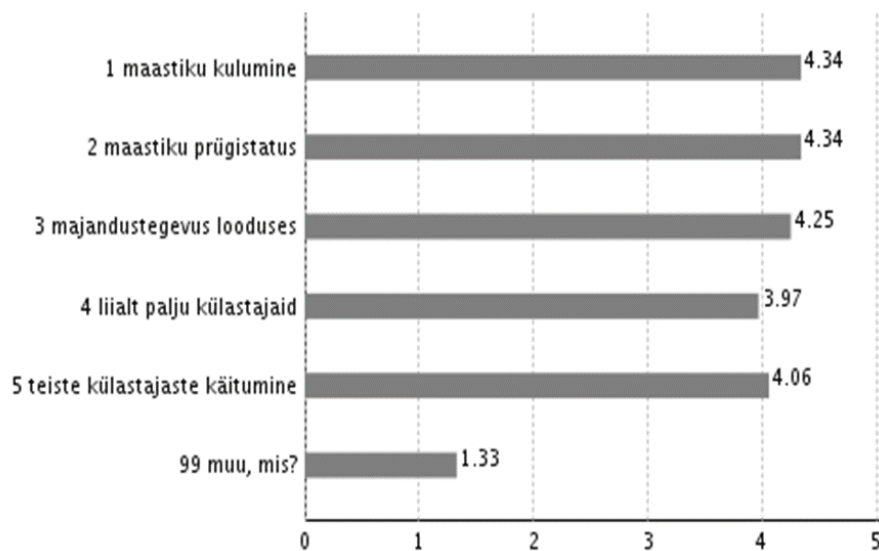

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 92% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimeste teenuste hulgale.

Põhja-Eesti puhkeala külustus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külustust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid külastajate käitumise ja looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid

87% külastajatest tundsid, et tänu Põhja-Eesti puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Põhja-Eesti puhkealal ning ümbruskonnas. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (30% uuringus osalejatest), seejärel kauplustest (26%), spordi- ja harrastusvõimalustest ning majutusest (17%) ja juhendatud retkekorraldusest (9%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 30 eurot majutuse eest, 20 eurot ostude eest kauplustes, 10 eurot toitlustuse, spordi- ja harrastusvõimaluste ning juhendatud retkekorralduse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatatud Põhja-Eesti puhkeala võrreldav külastajarahuloluideks oli 4,27 (üleriigiline loodusala külastajarahuloluideks oli 4,45).